BUDAPEST, 1943. DECEMBER 15. — III. ÉVFOLYAM 51. SZÁM

ÁRA:
30
FILLÉR

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

BEVETÉS ELŐTT
A SZOVJETFRONTON

GYORS ELŐKÉSZÜLET AZ ÚJ BEVETÉSRE. Lázas munka folyik a hadszíntér mögötti repülőtéren. Az egyes kötelékek többször is felszállnak a nap folyamán, új- és új bombateherrel . . .

FELSZERELIK A 250 KILÓS ANYABOMBÁKAT

Harci repülőkkel a nagy Dnyeper-ivben!

A Magyar Futár belső munkatársa felszállt egy német stuka-rajjal, hogy képezni a szovjetállások bombázását, az ellenség erős elhárító tüzében. Munkatársunk öt tekercs filmet készített a nehéz, de sikeres decemberi bevetésről, — több felvételt 70—80 fokos zuhanás közben, — ezen az első repülőútján s ebből a gyorsan hazakerült anyagból mutatjuk be képriportunkat a Magyar Futár olvasóinak.

(Saját képsorozatunk)

AZ „ANYABOMBA" pontos felfüggesztése. A hatalmas vastartályban sok kisebb bomba van s a külső burok szétrobbanása után valóságos bombaeső árasztja el a megtámadott területet

KÉZZEL-LÁBBAL DOLGOZNAK a bombaszerelő katonák . . .

AZ 50 KILOGRAMMOS KISEBB BOMBÁK sokaságát helyezik el a gép törzsébe . . .

PILLANATOK ALATT segítenek a kiváló szakmunkások . . .

ERRE SZÁLLUNK . . . Végső utasítások a bevetés előtt

A VEZÉRGÉP A LEVEGŐBE EMELKEDIK

SZÁLLNAK MINT A DARVAK, a harci gépek a szovjet állások felé. Téli köd borítja be az alsó tájat, de a felhők felett minden oldalon feltűnnek a támadó stukák . . . →

KÖZELEDŐ SZOVJET VADÁSZGÉPET pillant meg a vezető ↓

KATTOG A GÉPPUSKA a közelharcban s elűzi a támadókat

A TŰZKERESZTSÉG UTÁN boldogan nézi a földi világot a Magyar Futár munkatársa is, aki csak a fényképezőgépével felfegyverzetten vett részt a nehéz légi küzdelemben . . .

ZUHANÁS KÖZBEN feltűnik a Dnyeper-kanyar! . . . A kioldott bombák ezüstösen csillognak a ködös táj felett

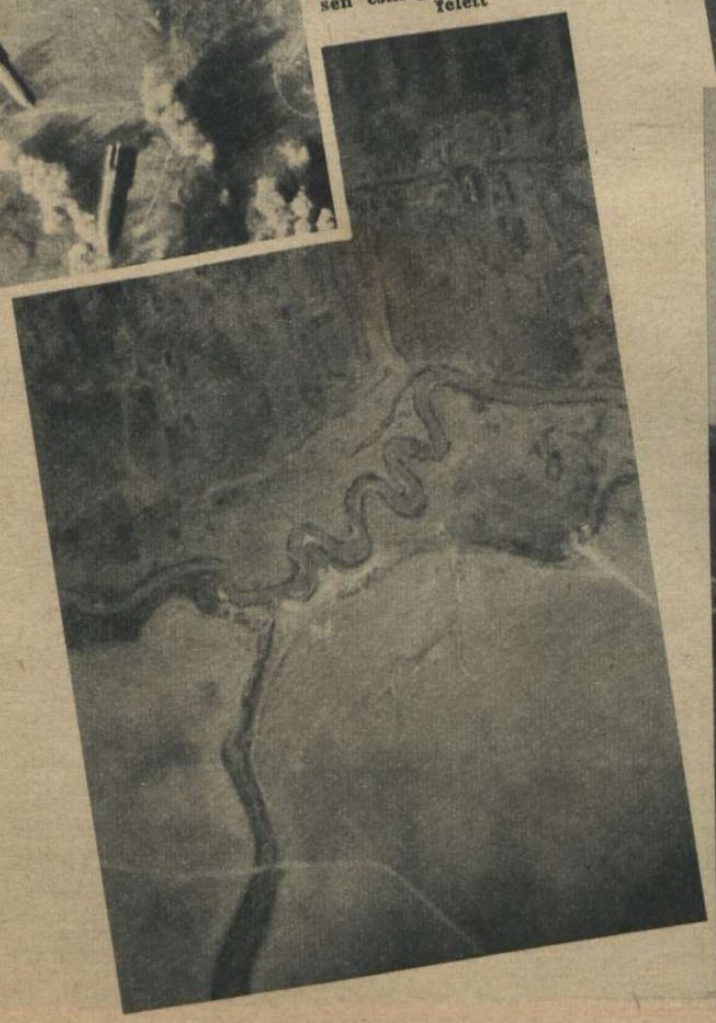

A SIKERES BEVETÉS UTÁN, boldogan sereglenek össze a repülőtéren a nagy támadásban résztvett légi harcosok . . . ↓

HARCI REPÜLŐK VÉDIK, TÁMOGATJÁK MINDEN FRONTON EURÓPA HŐSI HADSEREGEIT

HÉTRŐL HÉTRE

V

Ki a magyar?...

Végzetes vaksággal vetődik fel újra és újra ez a kérdés a sajtóban és a politikai életben, de világosan felfedezhető iránya van az alkalmi és zagyva kíváncsiskodásnak s az előre megfogalmazott feleletek, a baloldali politika vitorláit próbálják megdagasztani. A „jó magyar ember" fogalma körül súlyos sértések és gyanusítások viharzanak s túlsokan állítanak ki magukról, csak a saját pecsétjükkel igazolt végbizonyítványt arról, hogy ők „jó magyar emberek", ami az öndicséret jelzőjének eltúlzott és állandó hangoztatása esetén, azt is jelenti természetesen valahol a nagy hang és melldöngetés mögött, hogy mások, — akik nem vesznek részt a szóvirágok mezején rendezett hazafiassági futóversenyben, — azok nem is lehetnek soha olyan jó magyarok, mint akik magyarságuk állandó és hangos hirdetésével tölthetik el idejüket. Ez a méltánytalan és veszedelmes úri játszadozás megérdemli az egészséges közvélemény elítélő szavát, mert a magyarság mai helyzete nem tűri a belső egység új megbontására irányuló törekvéseket. Senkinek sincs joga ahhoz, hogy egyénileg ítélkezzék a magyar nép bármelyik tagjának nemzeti érzése fölött, az pedig szemérmetlenség, ha valaki azilyen jogtalan ítéletet a maga egetverő hazafiasságának kidomborítására iparkodik hasznosítani! A magyarság-tudat elrabolhatatlan kincse a szegényeknek is s ezt a drága földi ajándékot sem az egyéni gőg, sem a tudásbeli magasabbrendűség nem vitathatja el senkitől, aki magát magyarnak tudja, a népéhez való kizárólagos tartozás becsületes érzelmeivel. Nem magyar az, aki vérével és tudatával más néphez tartozik, vagy önmagát politikailag nemzetközinek minősíti. Egyébként azonban, a magyarság törzséhez tartozó emberek lehetnek okosabbak és műveletlenebbek, önzetlen meggyőződésű harcosok és a saját egyéni érdekeikért mindenen keresztülgázolók, jószívűek és erőszakosak, önfeláldozók és másokból élők, gorombák és szelidek; — az emberiség jó és rossz tulajdonságainak millió változatában. A nemzeti keretnek s a sok évszázados nemzetpolitikának az a feladata, hogy egy összefüggő történelmi folyamatban erősítse a magyarság kiváló tulajdonságait és elhomályosítsa az általános emberi gyöngeségeket. Erre való minden vallási, erkölcsi, kulturális és szociálpolitikai intézmény, erre való a közösségi érzés fejlesztése s multunk, történelmünk és jövendő céljaink nagyságának öntudatosítása. De nem erre való kiállani a politikai piacra s reggeltől-estig kiáltozni, hogy: „idenézzetek atyámfiai, micsoda búval bélelt, csodálatos magyar vagyok én s milyen törpe a tömeg, amely nem szédül el — öndicséretemtől!...

Ki a magyar?...

— kérdezik sokan és úgy szeretnék, ha a rikoltást halló emberek őreá néznének elgörnyedt tisztelettudással s imígyen szólanának: „Maga az, kedvesuram, páratlanul és egyedül s tessék csak könyörgünk alássan tovább kiabálni, mert szívesen eltartjuk a szép szaváért..." Pedig az ország dolgában zajló vitákban csak szellemi szegénységi bizonyítvány az az érv, hogy nekem van igazam ebben vagy abban a kérdésben, mert saját állításom szerint, én jobb magyar vagyok a másiknál. Ilyen alapon értelmes, józan emberek már régen nem vitatkoznak egymással s a baloldalon oly szívesen emlegetett Anglia politikai életében, miként a csodára, úgy néznének az olyan közéleti férfiúra, aki külpolitikai, vagy szociális nézeteit avval akarná alátámasztani, hogy ő feltűnően „jó angol", viszont az ellenfele nem az... Érvekre ugyanis csak érvekkel lehet tisztességesen válaszolni s nem úgy, hogy a vitézi címmel kitüntetett s a szerb megszállás hosszú ideje alatt a nemzeti ügyet bátran és törhetetlenül képviselő magyart, hamis törzsökös indulattal „idegennek" merik nevezni! Különösen súlyos és romboló az ilyen elvakult állítás, ha háborús időben történik, a legnehezebb közös megpróbáltatás idején, minden indok és bizonyíték nélkül... A nemzetét valóban szerető magyar nem tévedhet el a névelemzés mocsarába. Az ilyen buta fényűzéshez túlkevesen vagyunk s ellenségeink viszont túlsokan vannak. Nincs a világon olyan nép, amely névelemzési alapon szűkíthetné össze nemzeti életének emberalapzatát. Anglia népe például sokkal kevertebb, mint a magyar, — hogy Amerikáról ne is beszéljünk. Sehol sem vezet azonban a névelemzés olyan süppedékes ingoványra, mint minálunk. Ha valakinek az apja magyarnevű s anyai ágon a család évszázadosan német, — az törzsökös?... Ha valakinek az apja szláv nevű, de anyai ágon a család magyar, — az nem törzsökös, hanem gyanús „idegen"?... Akinek ősei egy évszázad előtt vettek fel magyar nevet, az elkülönülhet az olyan magyartól, aki most látja kötelességének neve megmagyarosítását?... És aki tiszta szláv, vagy német szülőktől származott, de szívének s lelkének minden jószándékával a magyarsághoz tartozónak vallja magát, azt meglökdösheti és kigúnyolhatja néhány felelőtlen ember és zsidó célokra rendelt sajtóközlemény?... A magyarság kérdésében csak az illetékes magyar hatóságok hozhatnak marasztaló ítéletet, lelkiismeretes bizonyítási eljárás után, — de nem a politikai versenytársak!...

Ki a magyar?...

A feleletet először avval adjuk meg, hogy mi, a legelkeseredettebb politikai ellenfeleink magyarságát sem tagadjuk, mert a nemzethez való tartozás még nem dönti el a gondolkodásmód helyességének kérdését... A nemzet sohasem „kész"; — hiszen az örökös fejlődés megakadása a halált jelentené, — a nemzet az állandó formálódás állapotában tökéletesedik s az eszmék küzdelme acélozza halhatatlan erejét. Az egyének nemzeti érzése pedig ezerféle színezésű s így van ez jól, mert a szürke embertömeg még nem nemzet! Természetes, ősi ösztön a nagy népi közösséghez való tartozás érzése és vágya s a nemzetköziség azért hazug és sivár elmélet, mert a népek, fajok, államok és földrészek hatalmi küzdelmeiben magára marad a dolgozó kisember, s önmagának korlátlan kizsákmányolását végzetté teszi, ha sehová sem tartozik!... Nehéz áldozatokat követel mindenkitől a nemzettagság, de minden áldozatnál súlyosabb az egyedüllét, a kiszolgáltatottság embertelen állapota. A zsidóság is csak abban az értelemben nemzetközi, hogy nemzeti létét nem köti az egyik vagy másik országhoz, nem rendezkedik be anyaföldre, hanem behálózza a Föld minden táját a maga érdekvédelmi szervezeteivel s otthon van mindenütt, ahol ezekhez a szervezetekhez s a zsidóság népi családjához hozzákapcsolódhatik. Ilyen különleges nemzeti organizációja egyetlen más népnek sincs s ezért igazságos és helytálló az az állítás, hogy a zsidók a teljes egyenjogúsítással a vendéglátó országok népei fölé kerekedtek, mert életlehetőségeik kibővítésére egyszerre használhatták két védőszervezet lobogóját... Egyenrangúak lettek a befogadó néppel, de nem veszítették el ugyanakkor a zsidóság nemzetközi hatalmának támogató erejét, amely különösen a gazdasági és kulturális küzdelmekben a fölényes győzelmi sikert, még a legműveltebb országokban is, az összeverődött zsidó csoportoknak biztosította. A magyarságnak, éppenúgy, mint a többi környező európai népnek két lobogója sohasem volt s a földhöz, a történelmi hazához való kötöttségében kellett megvívnia minden életharcát. Ez a tény s ennek minden szellemi következménye és hatása, áthidalhatatlan különbség volt és az is marad a zsidóság és a röghöz kötött európai népek között. Más életszemlélet, más kultúra s más végzetszerűség csillaga fénylik felettünk s a zsidóság az elsőrangú érdekelt abban, hogy régi hatalmának visszaszerzésére, a magyarságot nemzeti hitében, belülről — legyöngítsék...

Ki a magyar?...

— hallatszik a dörgő kérdés s a gyanútlan figyelő azt hiszi, hogy a hang mögött párducos kacagány repked s halálraszánt kurucok keserűsége repeszt fényt a bús magyar éjszakába. Hát nem egészen ilyen szép a közelről megvizsgált látvány... A hangtulajdonosok a páros napokon Szent István hagyományai és birodalmi elgondolása nevében a zsidótörvények eltörlését sürgetik, páratlan napokon pedig ki akarnak zárni mindenkit a nemzeti közösségből, aki nem hajlamos a baloldali politika támogatására. A dolgok mélyén ilyen egyszerű, de nem szívesen mutogatott indítóokok húzódnak meg...

OLVASSA, TERJESSZE A MAGYAR FUTÁRT!

Kiderül, hogy Kripacsek is tiszteletbeli törzsökös lehet, ha odahúz, ahová csalogatják, de Fekete Péter sem „igazi jó magyar ember", ha történetesen a jobboldali törekvésekben látja az ország üdvét.

A
Magyar Futár
az élő történelem lapja

Finnországban nem is olyan régen százezrek finnesítették a nevüket, de a korlátlan sajtószabadság napjaiban sem jutott eszébe egyetlen finn ujságírónak vagy politikusnak, hogy gúnyt űzzön a névváltoztatásból és fölényeskedő megjegyzéseket tegyen az újnevű, régi finnekre...

A
Magyar Futár
a jobboldali Magyarországért küzd!

Elég volt a felelőtlen magyarkodásból! Az igaz törzsbeli magyarnak nincs elkülönülési szándéka.

A **Magyar Futár**
képszolgálata a legjobb!

Nem lehet és nem szabad a magyarság kérdéséből pártpolitikai fegyvert kovácsolni! Mondja el mindenki a véleményét, legyen keményebb és határozottabb a vita, ha kell, feszüljenek egymás ellen a legkülönbözőbb elgondolások őszinte hittel, de ne emlegesse senki érv helyett — a magyarságát!... A nemzeti érzés a mult és a jövendő, a történelem és a szülőföld, a nyelv és a hagyomány, a vér és a gondolat, a család és az időtlen népi közösség egybeszőtt, védő aranyhálója a hívő lélek körül... Ki lehet az a titáni nagyság, aki jogot formálhat a maga számára, megszaggatni ezt a köntöst, magyar embertársán?...

VADLÚD — LESEN a Hortobágyon

HORTOBÁGYI TÖRÉSZLET. Remek hely a vadlibalesre. A ritka nádasban könnyű dolga van a vizslának . . .

. . . aztán türelmesen várják a vadludak feltűnését. A vizsla éberen figyeli gazdája minden mozdulatát. ↑

NEM MESSZE A TÓPARTTÓL ilyen gödröt ásnak a vadászok. Kibélelik szalmával . . .

← AZ ÓLOMSZÜRKE ÉGBOLTON feltűnik a délfelé húzó vadludak jellegzetes V betűje. A leshelyig hangzó gágogásuk végsőkig fokozza a vizsla izgalmát, a vadász felemeli fegyverét. Dörrenések, duplázások . . .

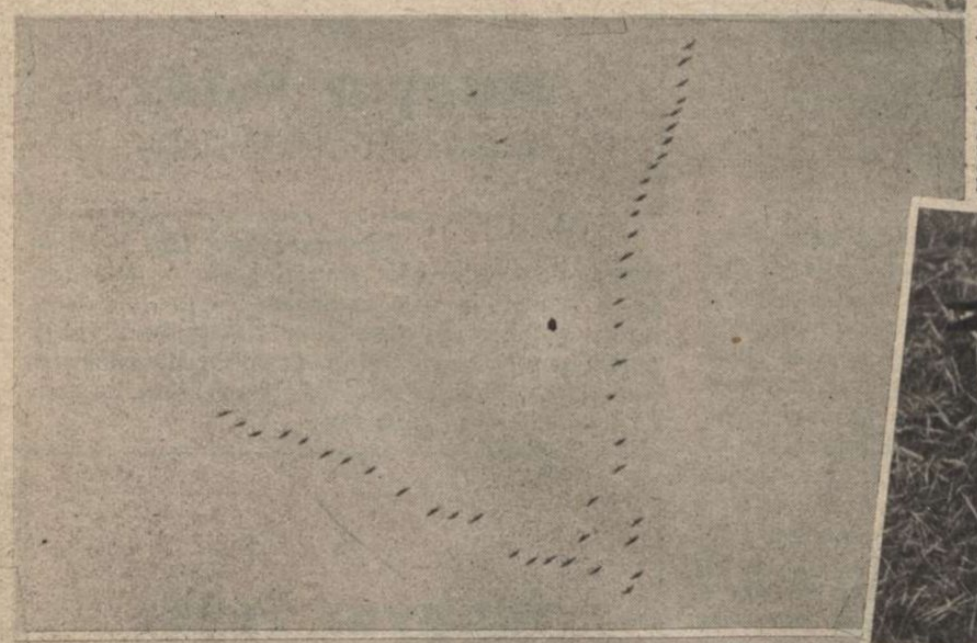

. . . és a tó tükrén véresen vergődnek a lelőtt vadlibák.

↑ A VADÁSZ MÉG RÁ-DUPLÁZ a szétrebbenő falkára, s nem eredménytelenül: a tópartou tompa zuhanással ér földre az utolsó lelőtt vadlúd . . .

A VIZSLA BÜSZKÉN ÖRKÖDIK a zsákmány felett, — de félszemével gazdáját lesi . . →

BÉKEIDŐBEN csak az ínyencek vásárolták a vadlibát. A háború közélelmezési cikké tette a vadludat is, s a napnap után megismétlődő vadászatok zsákmányát órák alatt felvásárolják a fővárosi vadkereskedésekben. →

. . . fenn a magasban megbomlik a rend. Izgatott gágogással rebbennek szét a vadludak, hogy külön-külön ← meneküljenek . . .

Sirályok a DUNÁN

A méltóságosan hömpölygő vén tolyó vizét ellepik az első téli napokban a sirálycsapatok. Mintha csak Pestre költözködtek volna a Duna játékos madarai az élelemben megszűkült vidéki partokról, úgy rikoltoznak a nagy hidak körül s mohón rohamoznak stukabukással a vízre szórt morzsákra. De baj van az idén. A sirályrajongó fővárosi nép élelmezési viszonyai is megromlottak s kevesebb morzsa jut a sirályseregeknek. A háborús viszonyokat az ég madarai is megérzik...

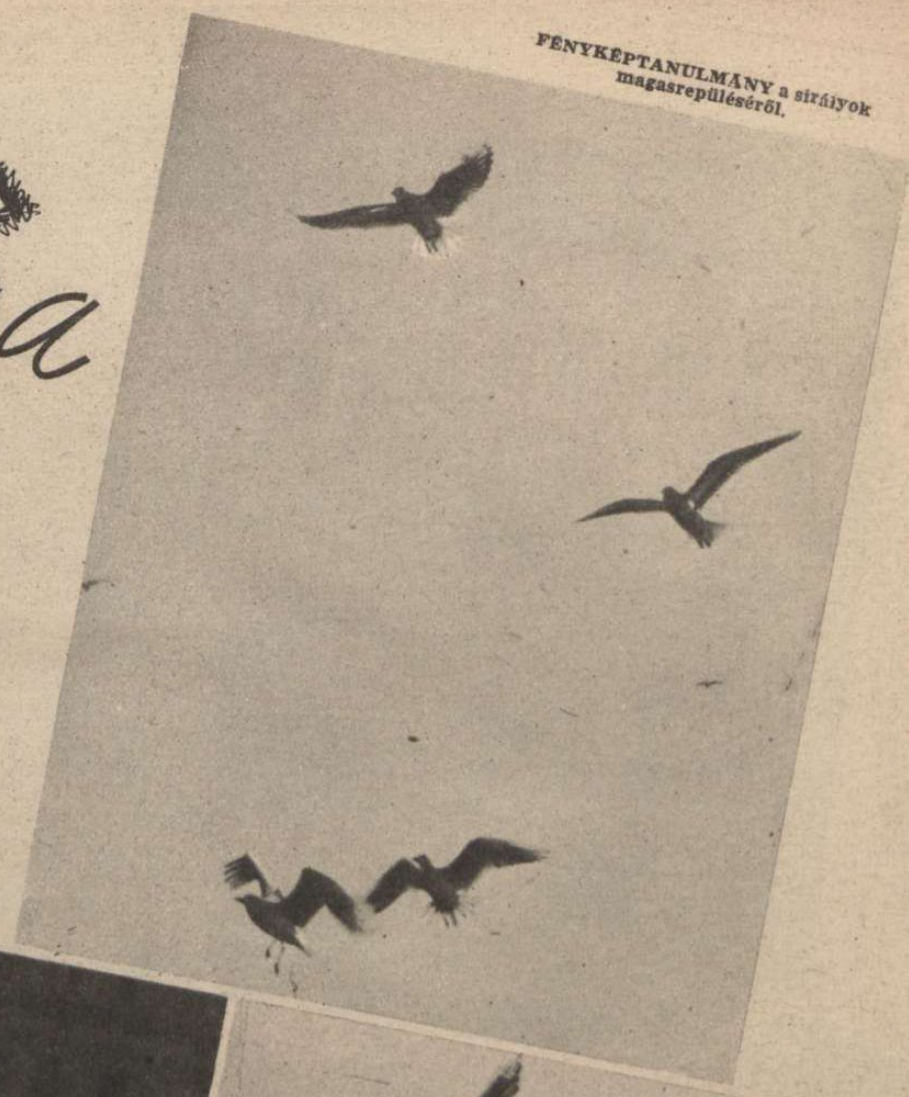

FÉNYKÉPTANULMÁNY a sirályok magasrepüléséről.

A SŰRŰ TÉLI KÖDBEN csak a sirályok ezüstösen csillogó testét örökíti meg élesen a fényképezőgép lencséje.

SIRÁLYETETÉS A DUNA-PARTON.

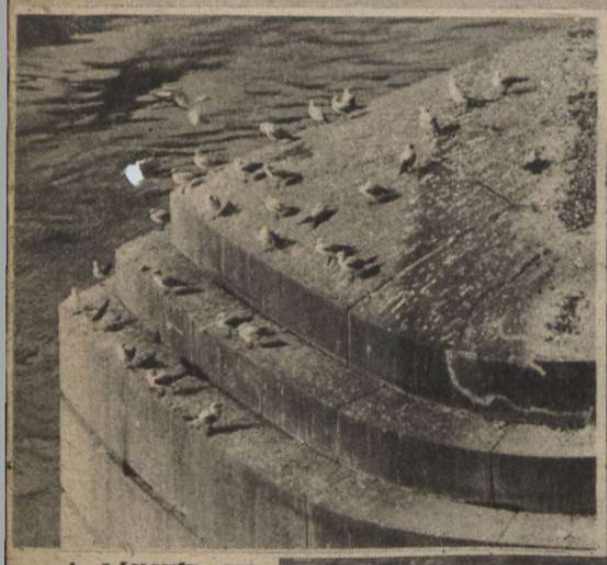

↑ ELGYÜNYÖRKÖDNEK az emberek a Duna szárnyas vándorainak repülőjátékában.

A LÁNCHÍD PILLÉRE a sirályok ismerős pihenőhelye

AZ ORSZÁGHÁZ KÖRNYÉKÉN sirályok gyülekeznek...

Világ

↑ A LETT FŐVÁROS LAKOSSÁGA a moszkvai követelések ellen tüntet! Megesküdött az óriás tömeg, hogy utolsó csepp véréig harcol a lett nép a bolsevista zsarnokság ellen!

ESZTORSZÁG DOLGOZÓ NÉPE minden városban és faluban, hazafias gyűléseken tiltakozik a szovjet hódító szándékai ellen. Felső képünkön, az ilmarinai acélművek munkásai hallgatják a szónokot, alsó képünkön egy kis falu földműves lakossága fejezi ki antibolsevista világnézetét ↑

FELVONUL AZ ÖNKÉNTES LETT SS-LÉGIÓ RIGA UTCÁIN ←

ANTE PAVELICS a horvát államfő látogatása egy zágrábi leányiskolában →

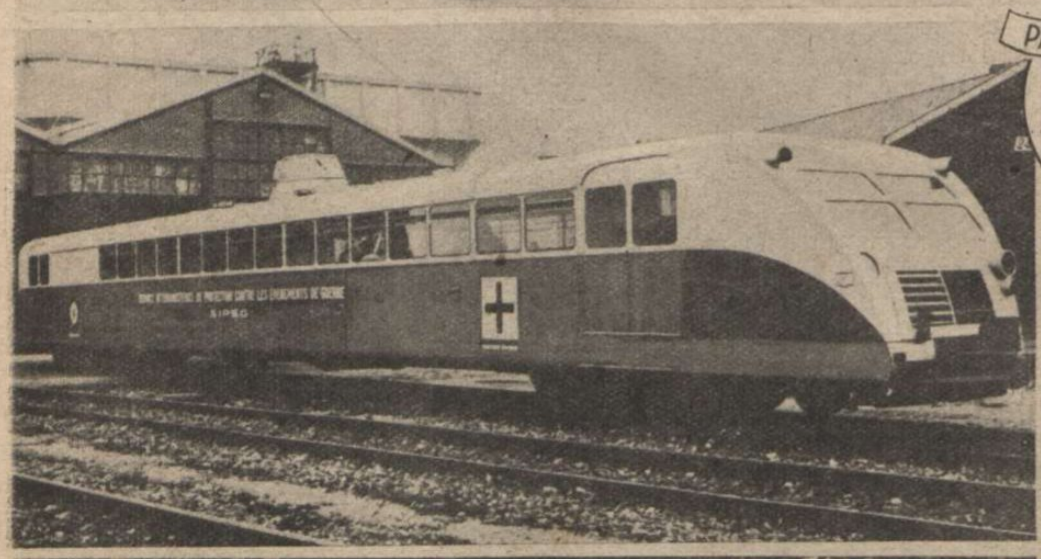

ÚJ SEBESÜLTSZÁLLÍTÓ MOTOROS, amely óránként 150 kilométeres sebességgel szállítja a légi bombázás súlyos sebesültjeit a legközelebbi nagyobb kórház városáig. A modern technika új remekei a bombázástól veszélyeztetett területeken teljesítenek szolgálatot ←

AGHA ASHED Törökország új portugáliai követe (balról harmadik), átadta megbízólevelét a portugál államfőnek →

ÉJJELI VENDÉGEK ANGLIÁBAN. Egy kihajózott amerikai zászlóalj bevonul a kikötőből a laktanyába...

ujság

↑ LA GUARDIA, New York polgármestere, a négernegyed egyik rendőrségi őrszobáján, a korlátot átfogva tárgyal a rendőrtisztekkel, a néger zendülés elfojtásáról. A Harlem-városnegyedben a négerek óriási arányú éjjeli tüntetést rendeztek s megtámadták az élelmiszer üzleteket. Katonai csapatok teremtettek rendet... A négerek az élelmezési viszonyok miatt lázadoznak...

Dr. HACHA államelnökségének 5. évfordulóját ünnepelték Prágában. A középen ülő Hacha elnök a protektorátus kormánytagjaival ↑

HACHA ÁLLAMELNÖKÜT Dr. Picha prágai püspök, hívei nevében üdvözli →

MACKENSEN TÁBORNAGY 94 ESZTENDŐS. Az első világháború nagy hadvezére jó egészségnek örvend →

↓ A SVÉD OLLE TANDBERG és a flamand Karel Sys boxviadala az európai bajnokságért

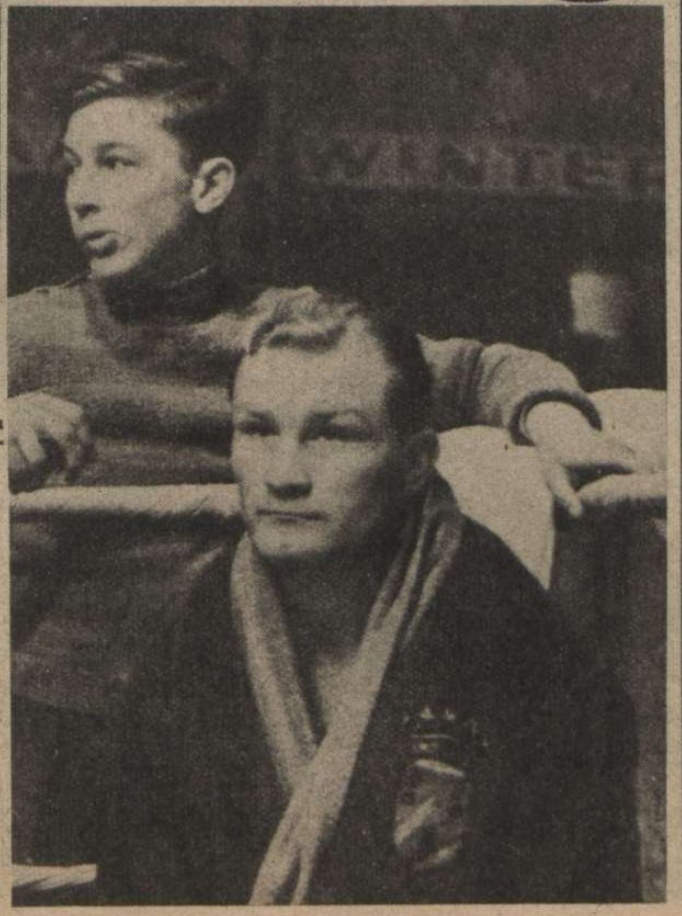

← A VESZTES Olle Tandberg, Európa „volt" nehézsúlyú boxbajnoka

A NYERTES → Karel Sys, aki 15 menetben nyerte meg az európai bajnokságot

CLEMENTIA EGIES filmszínésznő, a „Boldogok szigete" címszerepében

EGY JAPÁN ELEMI ISKOLÁBAN

Mi a titka a japán nép csodálatos erejének? Hogy emelkedett tel a távolkeleti szigetország a technikai művelödés magaslataira? Hogy tudták a japánok az ősi erkölcsöket és az újkori tudást, nemzetépítő egységbe fogni? A nagy titokra fénysugarat vet egy rövid látogatás is, — a japán iskolákba . . .

TENGERÉSZNÉP A JAPÁN s a fiatal gyerekek sajátságos, ötletes és egyszerű segédeszközök igénybevételével korán megtanulják a távolságmérést és a tájékozódást az égen, a földön és a tengeren . . .

↑AZ ÜVEGCSONTVÁZ NEM IJESZTI MEG A KIS TUDÓSOKAT . . . Az emberi szervezet minden titkát s nagyszerű tevékenységét megismerteti a japán tanító a gyermekekkel az átlátszó és szétszedhető üvegtest mellett . . .

A CSILLAGVIZSGÁLÓ órlás látcsövének helyes beállításával kísérleteznek a japán elemisták . . .

HAZÁJUK ÉS A KÖRNYEZŐ VILÁG FÖLDRAJZÁT, maguk-készítette domborművű térképeken tanulják meg a japán elemisták . . .

↓HARCKOCSIT ÉPÍTENEK és szerelnek össze a gyerekek az iskola kísérleti termében s közben megismerkednek a haditechnika alapelveivel . . .

A MEGFIGYELŐKÉPESSÉG ÉLESÍTÉSE. A mikroszkóp lencséje elá helyezett parányi élőlényt kell pontosan lerajzolni a papírra. — Sok finom műszere van az elemi iskolának . . .

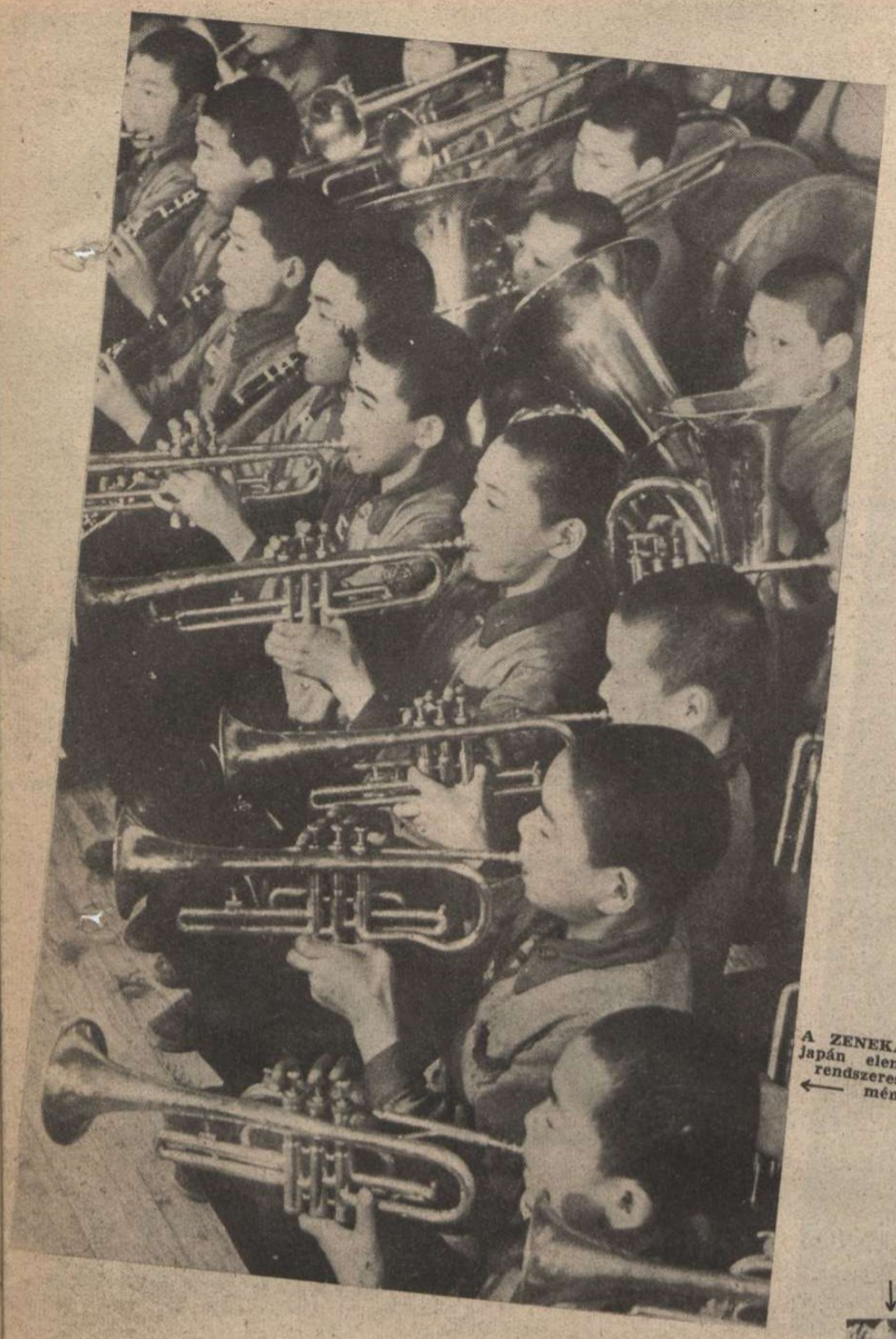

A ZENEKAR igen sok japán elemi iskolában rendszeresített intézmény . . .

AZ ÜGYESEBBEK rövidesen valóságos akrobaták lesznek, a módszerében felülmulhatatlan japán tornaoktatás segítségével . . . →

KIRÁNDUL AZ ISKOLA sí-gyakorlatra, a hegyek közé . . . ↑

„KATONÁSDI" — a legkisebbek szórakozása, de már a játékok kidolgozott rendje fölött is értelem uralkodik . . .

ÚJ GYŐZELMI HÍR ÉRKEZETT AZ ISKOLÁBA! A tanulást nem hanyagolják el a japán fiúk, de szívük-lelkük a frontokon csüng s határtalan lelkesedéssel ünneplik a halálrepülők dicső tetteit . . . ↓

A HIDEG TÉLI HÓNAPOKBAN SEM SZÜNETEL A TESTEDZÉS s acélizomzatú új nemzedék nő fel az elesett hősök pótlására . . .

ÉG A BERLINI AMERIKAI TEMPLOM! Az Egyesült Államok gazdag polgárainak áldozatkészségéből épült ez a templom, mögötte igen szép könyvtárépülettel együtt, az átutazó amerikaiak és a követségi alkalmazottak számára... Az angolok lebombázták

A VILÁGHÍRŰ BERLINI ZEUGHAUS NAGYCSARNOKÁBAN, felbecsülhetetlen értékű hadtörténelmi anyag pusztult el

A KÖZÉPKORI VASLOVAG épen maradt a Zeughaus romjai között...

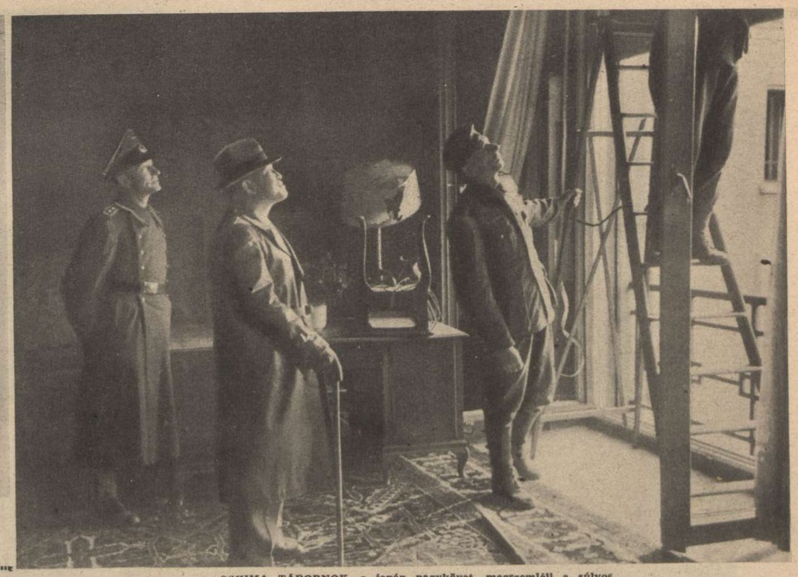

OSHIMA TÁBORNOK, a japán nagykövet, megszemléli a súlyos rombolásokat a berlini japán követségi palotában...

Berlin bombázása!

AZ ELSŐ KÉPRIPORT A NÉMET BIRODALOM FŐVÁROSÁNAK SULYOS LÉGI MEGTÁMADÁSÁRÓL ÉS A BERLINI NÉP HŐSI VISELKEDÉSÉRŐL

Megrendülten gondolunk Berlin népének szenvedéseire, amelyet öt nagyobb angolszász légi támadás zúdított a mindennapi munkáját végző lakósságra s nem kímélte meg az öregek, a betegek, az asszonyok és a védtelen gyermekek százezreit sem. Berlin népe elképzelhetetlen lelki tegyelemmel togadta a legkegyetlenebb háborús megpróbáltatást s az áldozatkészség és a bajtársiasság szellemében gondoskodott a bombakárosult családok elhelyezéséről és ellátásáról. A népi erkölcs és elszántság történelemtormáló erejét a foszforbombák tüze sem tudja megsemmisíteni!..

A BERLINI SVÉD KÖVETSÉG palotájának megmaradt és kiégett falai ↑

A SORS ÜZÖTT GÚNYT ebből a Halifax-bombázóból, amikor zuhanását éppen egy katonai barakktábor udvarára irányította. Roncsai nem keltenek túlságosan nagy érdeklődést... ↑

A VADÁSZOK ÉS A LÉGVÉDELMI ÁGYÚK EREDMÉNYE. Nem volt olcsó az angoloknak a terrortámadás. Sok bombázógép hullott le s maga alá temette személyzetét... ←

A KÜLSŐ VÁROSNEGYEDEKBEN a házak kőszórt hevernek a Halifax-bombázók roncsai... ←

AZ 1722-BEN ÉPÜLT berlini Garnisonkirche is elpusztult. A templomokat és kórházakat sem kímélte az angolszász terrortámadás ↓

EGY RITKA SZERENCSÉS ANGOL REPÜLŐ... Lelőtt gépéről ejtőernyővel földet ért s a bokrok közé húzódott, de reggel felfedezték... →

A HEDVIG-TEMPLOM. — a Kaiserhof közelében, — teljesen kiégett, mennyezete beszakadt, de körülötte bámulatos gyorsasággal helyreállították a forgalmat

I. VILMOS CSÁSZÁR GYÖNYÖRŰ PALOTÁJA teljesen kiégett...

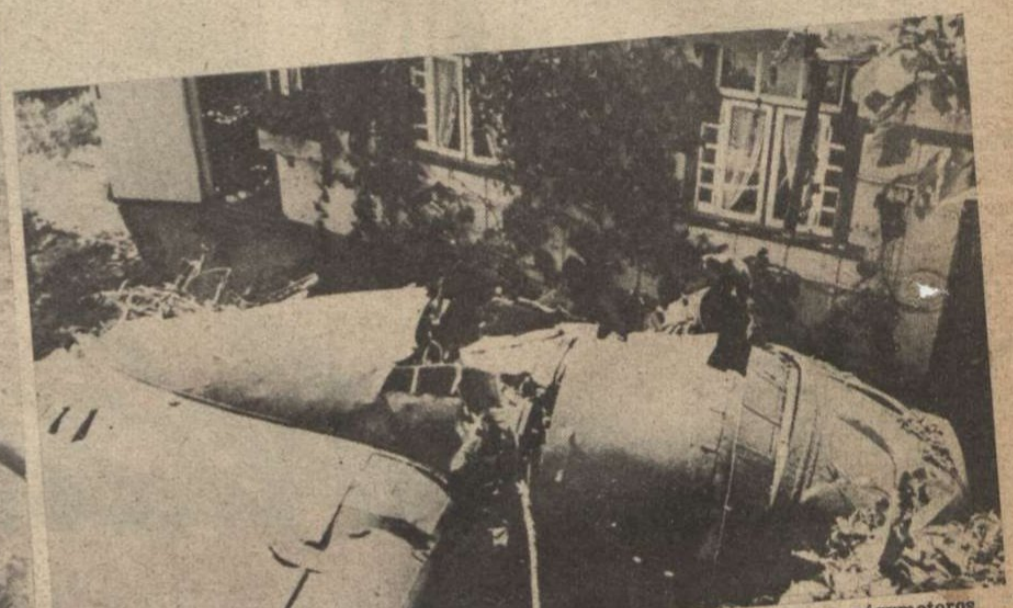

NÉHÁNY MÉTERRE AZ ÉPÜLETTŐL, a villa kertjébe zuhant ez a négymotoros amerikai bombázó. Csak a virágokat tette tönkre, a ház sértetlen maradt, — sőt, amint a képen látható, még a függönyök sem szakadtak el...

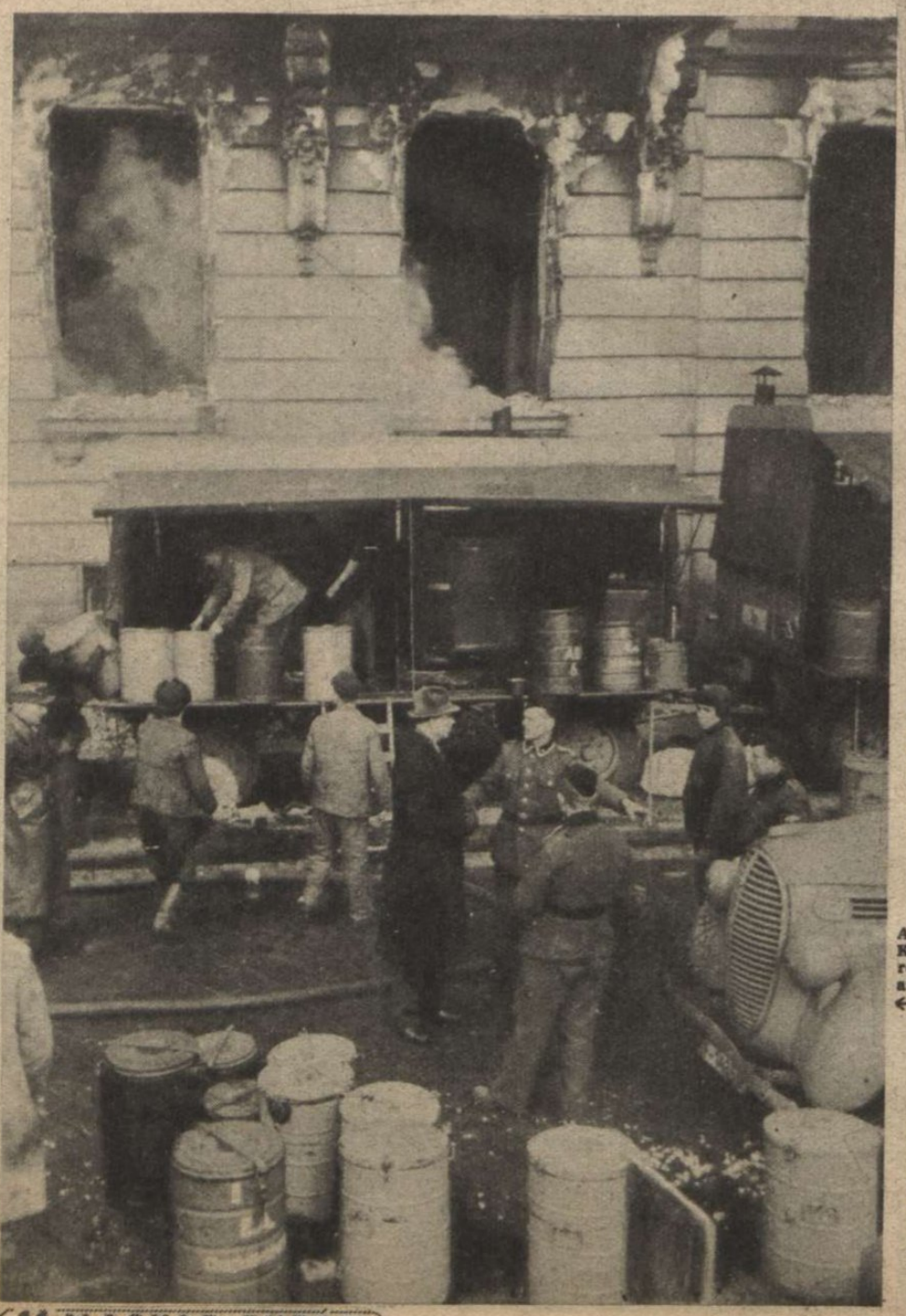

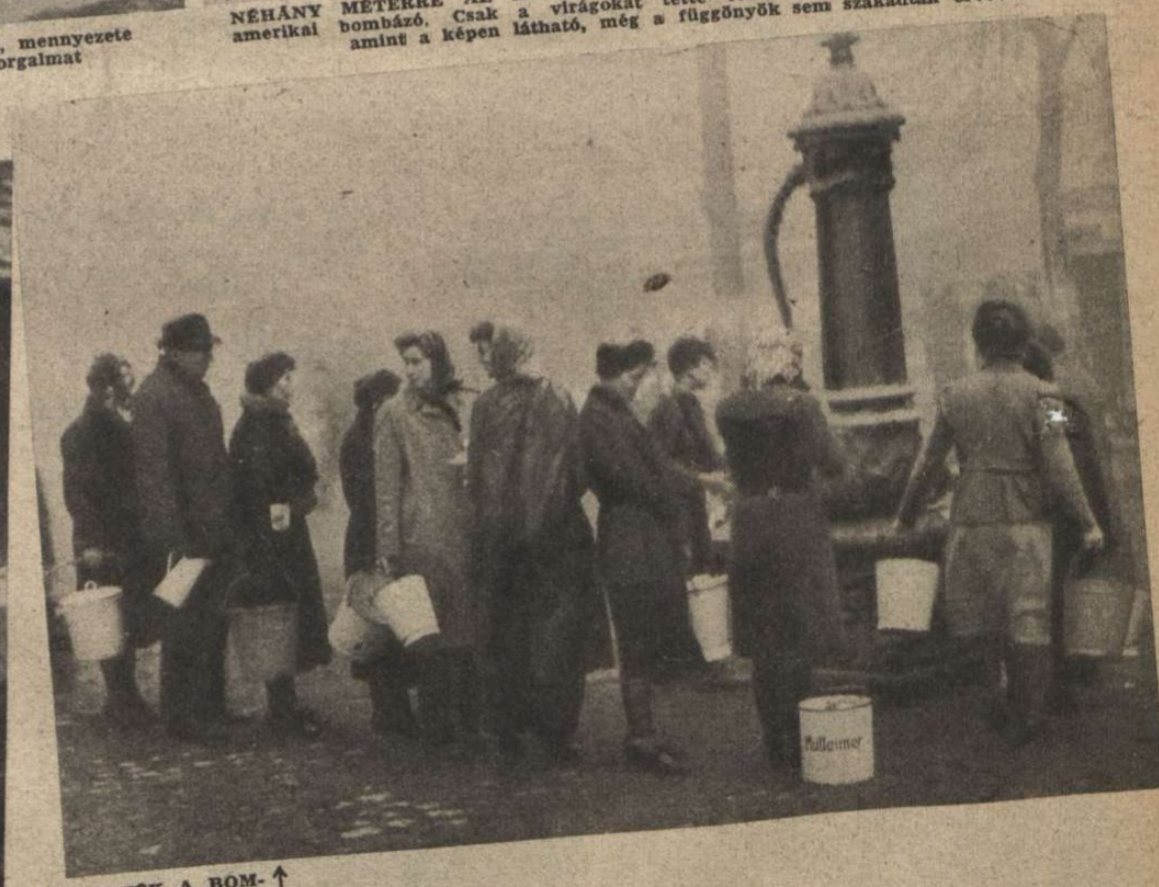

SZÉTVERTÉK A BOMBÁK a gáz, a villany és a víz vezetékeit. A kibombázott lakóssa messze vidékre jár a kutakhoz a reggeli órákban, hogy ebédet főzhessenek az asszonyok...

A FÜSTÖLGŐ HÁZAK KÖZÖTT azonnal berendezték a hatóságok az élelmezési központokat... ←

A BERLINI NAGY ERDŐBEN. Mint egy óriás, partravetett cápa, úgy fekszik az angol bombázó törzse a fák között. Szárnyai már a levegőben leszakadtak s a robbanás ereje messze hajította a letört alkatrészeket... →

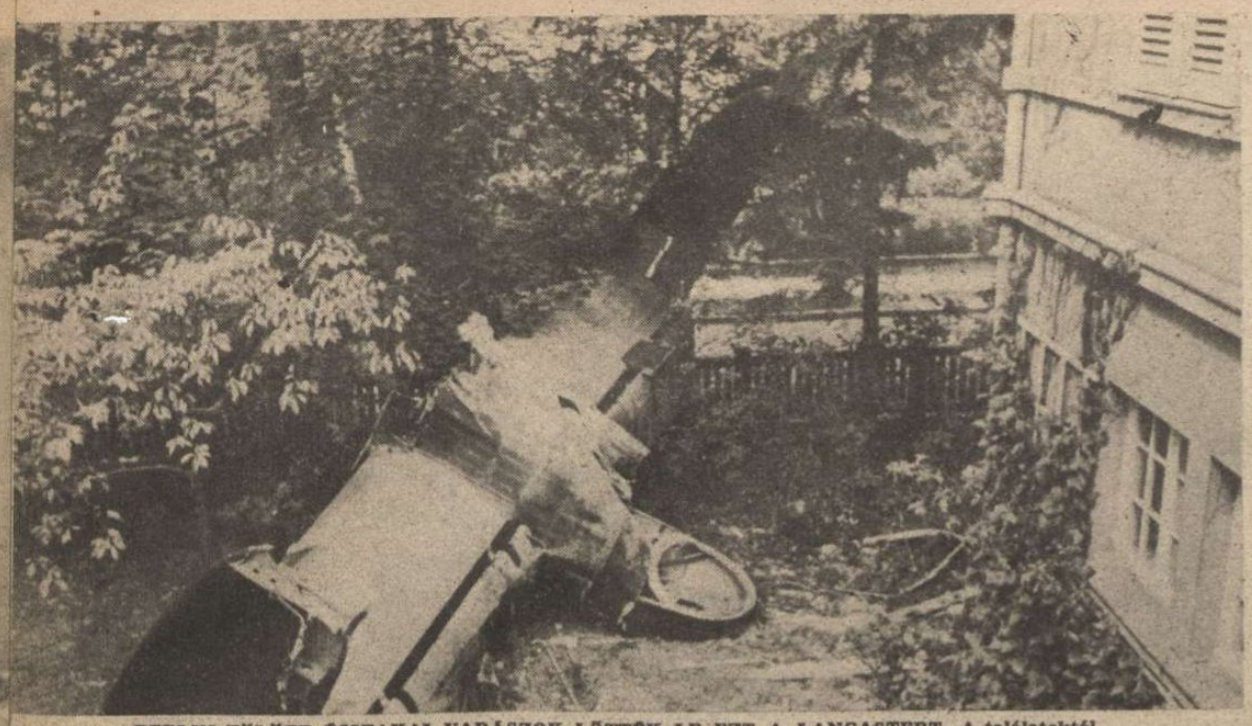

BERLIN FÖLÖTT ÉJSZAKAI VADÁSZOK LŐTTÉK LE EZT A LANCASTERT. A találatoktól három részre szakadt, s a robbanásokat is túlharsogó süvöltéssel zuhant — a házak közé. Egyetlen darabja sem ért házat...

MÉG ÉGNEK A TULSÓ OLDALON A HÁZAK, de az üvegesek már dolgoznak az utcán, hogy a lakhatónak minősített otthonokba, az emberek visszatérhessenek

ROMOK HEVERNEK jobbra-balra a mozgófényképszínház körül, de az előadások már a bombatámadást követő napon megkezdődtek . . .
←

GÖBBELS MINISZTER a bombakárosultak között. A hajléktalan s kis vagyonkájuktól megfosztott berliniek, a lelkierő és a fegyelem csodálatos példájával segítették a légvédelmi szervezeteket nehéz munkájukban . . .
→

Balkáni

A teheráni találkozó óta, a világ fokozódó figyelemmel tekint a Balkán felé, ahol a bonyolult katonai és politikai helyzetet titokzatos események súlyosbítják. Tito, a szerb kommunisták vezére, akit csodálatosképen a szovjet emelt tábornoki rangra, új kormányt alapított s jelenleg már három kormánya van a szerb területeknek: Kairóban székel a szerb király angolszász részről elismert kormánya **Purics** miniszterelnök vezetése alatt; **Belgrádban** és a békés szerb részeken **Nedics** kormánya tart rendet, német segítséggel; a kommunista felkelők pedig az új **Tito-Ribar** kormányt és **Szovjetoroszországot** ismerik el uruknak... **Mihajlovics** tábornok a partizánok vezére, névlegesen az emigráns kormány hadügyminisztere, de a helyzete hovatovább tarthatatlan lesz. Londonban is új délszláv bizottság alakult, amely **a kommunista megoldás híve** s ádáz dühhel támadja a londoni királypárti szerbeket... **A zürzavar tökéletes, de kétségtelen, hogy a szovjet igényt tart a Balkánra s háttérbe szorítja következetesen az angolszász érdekeket. Ezt a folyamatot csak a német és a horvát hadosztályok erőteljes beavatkozása tudja feltartóztatni s a harcba vetett egységek tisztogató munkájának sikere közös európai érdek!...**

GÉPPUSKAFÉSZEK az Adriai-tenger napos partvidékén, a szétszórt kommunista bandáktól veszélyeztetett területen... Mindennap fellángol a közelharc...

↑ **2500 MÉTER MAGASSÁGBAN a montenegrói hegyekben. Embertelenül nehéz feladat a kommunista bandák búvóhelyének felkutatása...**

ÉLELEM ÉRKEZIK a balkáni hegyek között harcoló csapatokhoz. A kommunisták felperzselik a falvakat, mielőtt a vadonba szorulnak... ←

SZÉTROMBOLT FALVAKBAN törnek előre a német páncélosok, megakadályozni a szétvert kommunisták új csoportosulását.

BOSZNIA HAVAS HEGYEI KÖZÖTT. Keskeny, sziklás útakon üldözik a horvát és a német alakulatok a veszedelmes ellenséget. ↓

rejtélyek

↑ A ROHAMMAL ELFOGLALT SZERB FALUBAN, gyülekeznek a német egységek és a Nedics-kormány csapatai.

HÁROM GÉPPUSKÁS KOZÁK DALMÁCIÁBAN... A szerb kommunisták rettegett ellenelei kaukázusi származásúak s a német nagy lőnyomulás idején jelentkeztek önkéntes szolgálatra a bolsevizmus ellen...

...AK NEHÁNY LÉPÉS választja el egymástól halálos ellenfeleket az utcai harcban egy driai-szigeten, amelyet rohamcsónakokkal fogtak el a németek Tito csapataitól...

↑ EBBŐL A HÁZBÓL LŐTTEK a szerb csetnikek az S. S.-hegyivadászokra... Felrobbant már a vastag kőfalon áthajított kézigránát-köteg s a katonák feszülten várják a körülkerített házból kitörő kommunistákat...

AZ ADRIA SZIGETEINEK MEGTISZTÍTÁSA. A kommunista bandáktól megszállott sziget felé rohan a rohamcsónak... →

A KELETI FRONT HARCOSA. Hónapok óta számtalan csatában verekedett a bolsevisták ellen...

DNYEPERPARTI GÉPPUSKAÁLLÁS

AZ EZREDPARANCSNOK megszemléli a Krim félszigeten zsákmányolt szovjet fegyvereket...

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

Elfelejteni sohasem szabad, hogy a világháború 5. esztendejének bénító súlya nemcsak a közvetlenül ismert országokra nehezedik kegyetlen erővel, hanem megszenvedteti szörnyű terhét azokkal az államokkal is, amelyeket tengerek és óceánok választanak el tőlünk, vagy a frontvonalak zárnak el figyelő szemeink elől... Az egyoldalú és hamis propaganda ügyesen kihasználja a tökéletesen zárt távolságok előnyét s természetes céljai érdekében, ellenőrizhetetlenül állíthat bármit, Anglia, Amerika és Szovjetoroszország *belső helyzetéről,* mert tények és adatok felsorolásával egyelőre senki sem cáfolhatja meg az európai szárazföldön, az idegháború céljaira koholt tengerentúli és moszkvai híreket.

Annyit azonban minden józan ember megérez, hogy *paradicsomi állapotok a túlsó partokon sem uralkodhatnak* s a válság, a gazdasági, politikai és társadalmi feszültség, a termelési és elosztási zavar, a feketepiac és a hadiáldozat nyugtalanító hatása, bizonyára súlyosan érezhető az angolszász országok és a szovjetunió területén is. *A propaganda mérhetetlen arányokban lezúdított hullámai mossák és rejtik a kapott sebeket a szövetségesek világán...* Veszedelmes szükség parancsolja ezt a szakadatlan propagandahadjáratot, mert a vörös hadsereg vesztesége a keleti fronton s az angolszászok hadihajóinak pusztulása a Csendes Óceán vizein, bizony megkívánja a lelki hatások kiegyensúlyozásának hangos munkáját.

A sok konferencia és kiáltvány sem lehet az egység és a feltétlen győzelmi tudat tanubizonysága. Bizonyosnak látszik, hogy Roosevelt, Churchill és Sztalin nem azért mentek Teheránba, hogy nyilatkozat szülessék meg a „háború folytatására és megrövidítésére" irányuló közös akaratról... *Az a nehány általánosságba fakuló mondat, amely a teheráni záróközleményt jellemzi, semmi újat nem mond, csak elhalványítja az előző határozatokat...* Máris felröppent a hír, hogy a *„három nagy",* talán már a közeljövőben újra találkozik, de közben a *moszkvai vörös imperializmus* új lépésekkel halad céljai felé s csak elismertetni igyekszik szövetségeseivel *utólag,* a következetesen előkészített hódító szándékokat. *A szovjet felgöngyölítő műveleteket végez a diplomáciai fronton s terveinek végrehajtásában nem az angolszász hatalmak, hanem egyedül a harcoló német hadseregek akadályozhatják meg.* A *„vörös harapófogó"* alsó szárába már beillesztették *Tito* kommunista vezért, aki Sztalintól kapott tábornoki rangot, a Balkán bolsevizálása érdekében, a harapófogó felső szárába pedig most helyezkedik el *Benes Eduárd,* aki a 65. jelentés szerint, tényleg Moszkvába érkezett, a cseh-szovjet külön barátsági szerződés megkötésére. A *balti államokról* és *Lengyelországról* szó sem esik, mert nem lehet megsérteni a szovjet félreérthetetlenül meghirdetett területi igényeit...

Európa szerencséjére a hadihelyzet nem indokolja a mohó szovjetvágyakat. Az elmúló 1943. esztendőben, úgy a német, mint a japán hadviselés, a rendkívüli takarékoskodás jegyében zajlott le az összes csatatereken s talán ez az előrelátó hadműveleti politika táplálta az ellenséges propaganda győzelmi reményeit... Az első világháború tapasztalatai alakították ki ezt az új módszert, amely már nem ismer hazárdjátékot s a hatalmas ütőerőt a végső fordulóra tartogatja... A harctereken visszafogott erőkkel folyik az ellenséges rohamozó seregek megtizedelése s ha kell, az elfoglalt területek kiürítésével is csökkentik az ember- és anyagáldozatot, úgy a német, mint a japán frontokon. Az igazi nagy és lázas előkészület inkább a frontok mögött folyik, a gyárakban, a kaszárnyák és kiképző helyek óriás területein, felkészülni a történelmi döntő mérkőzésre!...

A szovjetfronton

az elmúlott hét folyamán három csatasúlypont alakult ki: Kiev, Cserkasszi és Kremencsug térségében s a hét végén már a keleti háború egyik legjelentékenyebb csatája tombolt Kievtől nyugatra, ahol a német páncélosok betörtek a szovjetállásokba, a vörös hadvezetőség pedig elrendelte az ellentámadást az összes rendelkezésre álló tartalékok bevetésével! A nagy Dnyeperkanyarban a harcok *Kremencsug* és *Koroszten* között, 400 kilométeres szélességben hullámoznak, a gyújtőhelyek állandó változásával. Lapzártakor azt jelentik, hogy a szovjet páncélos és lövészhadosztályokból összevont ereje *Kirovogradtól* keletre kezdett új rohamot, de az elkeseredett támadás *Cserkasszi* térségében sem lanyhult. *Zsitomir és Koroszten* között a német hadak rohamoznak lendületes erővel és számos helységet foglaltak el a szovjetcsapatoktól. A Dnyeper-kanyar középső táján elterülő csataterektől *délre, Nikopol* és *Cherson* körül a szovjet csak gyöngébb és fölényesen visszavert támadások-

A TÖLGYFALOMBOS MODEL VEZÉREZREDES (középen) vezeti a súlyos elhárító harcokat a witebszki frontszakaszon

A DNYEPER LEROMBOLT HÍDJÁNÁL. Három oldalról ontják a vörösök a pergőtüzet a hídfőállásokra s mégsem sikerül elszorítani a parttól a védőcsapatokat!

A DÉLOLASZORSZÁGI FRONTON Kesselring vezértábornagy (balra) és Hube tábornok, a páncélos erők parancsnoka, az angolszász légitámadást figyelik

AZ ÁLLÁSVÁLTOZTATÁS NEHÉZ MUNKÁJA AZ APPENINEKBEN. Még néhány kemény ütés és az üteg újra készen áll, felvenni a harcot az angolszászok ellen

AZ OLASZ FRONTON HARCOLÓ GRÁNÁTOS. Az angol és az amerikai támadások tűzesője nem tudta megtörni védőerejét...

ÉS ÚJ FORDULATOK

Irta: Rajniss Ferenc

kal próbálkozott. Érezhetően változik azonban a helyzet a *Krim-félszigeten*, ahol a kercsi térségben a szovjet több fontos támaszpontját elvesztette, sőt nehány tengerparti hídfőjét is felszámolták a németek. Kercstől északkeletre a szovjet kezdett véresen összeomló támadást, Kercstől délre pedig súlyos csatát vesztett, amelyben nehány nap alatt, partraszálló csapataival együtt, 36 szovjetbárkát és 4 ágyúnaszádot süllyesztett el a német légierő...

A Dnyeper-vonaltól északra fekvő hadszíntereken, csak a *Pripjet és a Berezina* között fejlődtek ki nagyobb ütközetek s *Kricsevtől* nyugatra próbálkozott a szovjet visszavert páncélos áttöréssel. *Szmolenszktől* nyugatra elcsendesedett a műútért folytatott *4. nagy szovjetcsata*, a németek teljes elhárító sikerével. *Neveljtől* nyugatra is a németek támadnak, tekintélyes térnyereséggel. Az időjárás rohamosan romlik a szovjethadszintéren, de a légi harc feltünően élénk s a szovjet 3 nap alatt 115 repülőgépet vesztett az aránytalan küzdelemben. *Még a moszkvai jelentések sem dicsekszenek számottevő eredményekkel, az angol katonai szakértők pedig azt írják, hogy a német hadsereg elegendő mennyiségű, készenlétben tartott tartalékot tud a küzdelembe vetni a front bármelyik szakaszán, a szovjetáttörési kísérletek meghiúsítására...*

Olaszországban

a többször bejelentett nagy támadások *állandóan ellanyhulnak* s nehány kilométeres térnyerés után, előlről kezdődik az *„élénk tüzérségi tűz"* és a *„járőrcsatározás..."* Az olasz hadszintér nyugati szakaszán az amerikai támadás összeroskadt. A *Venafrótól* délnyugatra egy hegykúpért folyik erősebb harc, a keleti arcvonalszakaszon pedig *Montgomery* csapatai a Cassinoba vezető úton foglaltak el nehány hegyhátat. Az *Adria partvidékén* csak helyi harcok zajlanak, amelyek még nem sűrűsödnek általános, nagyobb támadásba. *A frontok fölött heves légicsatákban ütköznek meg az angolszász és a német harci repülők.*

A légi háború

és a tengereken folyó háborús küzdelem arányai összébb szűkültek a hét folyamán, ami természetesen nem jelenti azt, hogy fel nem lángolhat bármelyik pillanatban egy hatalmas új támadás tüze. Németország területén *Emden* városát bombázták az amerikai repülők s 24 légi erődöt vesztettek. Egyébként csak zavaró berepülésekről érkeztek hírek. A balkáni térségben *Spalato, Szófia* és *Szaloniki* bombázása okozott fájdalmas veszteségeket. *Középolaszországban az amerikai bombázók megtámadtak egy vonatot, amely angol foglyokat szállított s legalább 300 angol tiszt és katona holttestét szedték ki a vonatroncsok alól...* Német tengeralattjárók szabad portyázásban 7 hajót, 48,000 tonnát süllyesztetek el az Atlanti Oceánon.

1203 japán repülő

zuhant ebben a háborúban szándékosan az ellenséges célpontra!... Ez a hivatalos japán jelentés sok érthetetlen eseményt világosan megmagyaráz s Japán hőseinek verhetetlen dicsőségét hirdeti. A szamuráj-szellem diadalmaskodik a tengerek fölött s a halálraszántságnak ilyen példátlan cselekedetei ellen, nincs orvosság a haditermelésben... A légi és tengeri csaták sorsát ez az 1203 japán repülő döntötte el, hazája javára s élő bajtársaik mint a végzet sasmadarai röpködnek a Csendes Óceánon gyülekező angolszász hadihajók körül...

A 6. bougainvillei légi csatában 3 amerikai repülőgépanyahajó és 2 nagyobb hadihajó merült az oceán fenekére, de súlyosan megrongáltak a japán repülők 1 csatahajót, 1 nagy cirkálót és 1 rombolót is. *A japánok vesztesége 10 repülőgép...* A *Marsall-szigeteknél* lefolyt légi csatában az amerikai flotta 1 repülőgépanyahajót és 1 nagyobb cirkálót vesztett. *A japán légi haderő bombázta Kalkutta kikötőjét s több angolszász hajót elpusztított.*

A *császári főhadiszállás* összefoglaló jelentése arról számol be, hogy a háború kitörése óta, *a japán haderő elpusztított az angolszász hadiflottából 18 csatahajót, 27 repülőgépanyahajót, 92 cirkálót, 79 rombolót, 107 tengeralattjárót, 10 ismeretlen tipusú hadihajót és 69 naszádot. Megrongáltak 13 csatahajót, 12 repülőgépanyahajót, 56 cirkálót, 47 rombolót, 32 búvárnaszádot és 43 kistipusú hadijárművet. Elsülyesztettek 688 személyszállító és teherhajót, megrongáltak 1260 kereskedelmi hajót és lelőtték 5158 angolszász repülőgépet!...*

Ki hiszi el ezek után, hogy *„küszöbön áll"* a végső harc Japán ellen s hogy a kairói határozatoknak érvényt szerez az idő, esetleg rövid hónapok alatt?... *A tények és a frázisok messze elkanyarodtak egymástól a háborús jóslatokban!...*

PAGYOS FÖLDÖN, keskeny kis földsáncokban védik a fővonalat a német élcsapatok a szmolenszki csatatéren

A HAVAS SZOVJETFRONTON. Még mindig nem tartós a hó; viharban hull a földre s csatakba olvad, ha kisüt a nap...

Magyar képhiradó

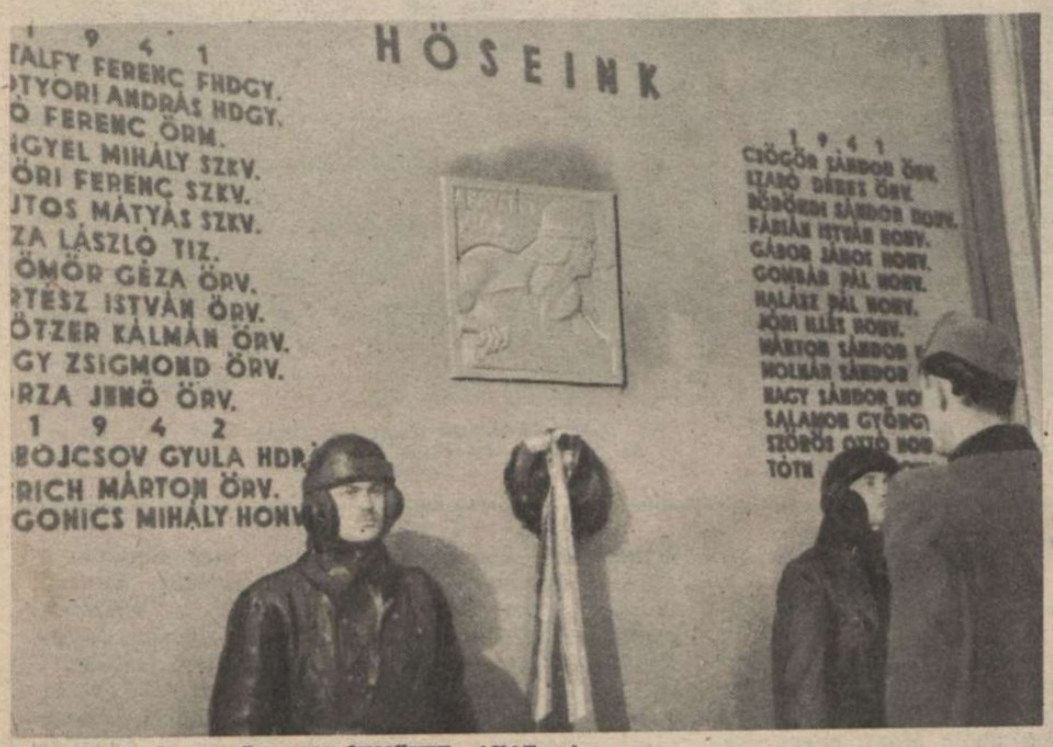

↑ PÁRKÁNYNÁNA HÖSI EMLÉKMŰVET AVAT. A könnyű harckocsiszázad és a kerékpárosszázadnak a keleti front küzdelmeiben hősi halált halt vitéz honvédeinek emlékezetére hősi emlékművet lepleztek le Párkánynánán

DISZÖRSÉG a hősök emlékműve előtt →

HŐSI HALOTTAINK EMLÉKEZETE. Az Albrecht-laktanyában ünnepélyes külsőségek között avatták fel a m. kir. gépkocsizó ezred orosz földön hősi halált halt fiainak emlékművét ←

AZ ÜNNEPÉLY UTÁN eskűt tesznek az újoncok ←

HADNAGYAVATÁS A KASSAI REPÜLŐAKADÉMIÁN

↑ MIKLÓS NAPJÁN tették hadnagyi esküjüket a Horthy István honvéd repülőakadémia növendékei Kassán

VITÉZ MAGYAROSSY SÁNDOR ALTÁBORNAGY, a Kormányzó Úr képviseletében ünnepi beszédet mond →

HÁZPARANCSNOK FIATAL LÁNYOK A Légoltalmi Liga VI. kerületi kirendeltsége elsőnek vizsgáztatott házparancsnoki tisztségre kiképzett fiatal leányokat →

MAGYARORSZÁG 1943. ÉVI ASZTALI-TENISZ BAJNOKSÁGAI. A férfipáros izgalmas mérkőzésein a Harangozó I. és Harangozó II. pár győzött Soós és Till ellen →

ENYELGÉS...

FŐ AZ EREDMÉNY!...

(A t. Házban azt állították, hogy Peyer Károly, a szoc. dem. vezér, emeletes bérházat építtetett, besülyesztett fürdőkádakkal...)

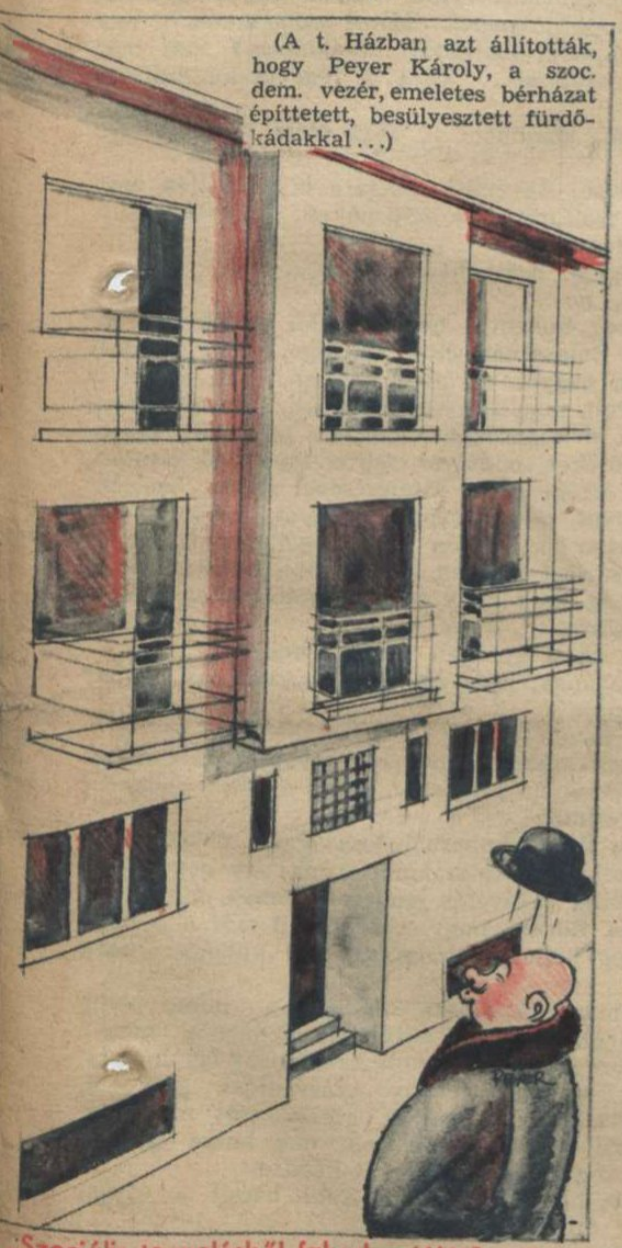

„Szociális termelésből fakad a jólét?..."

KARÁCSONYI ÖRÖM SVÉDORSZÁGBAN

(A svéd lapok közlik, hogy a melegvíz-, a dohány- és a feketekávé-elosztás szigorú rendszabályait enyhítik...)

(A stockholmi Reformatorn képe)

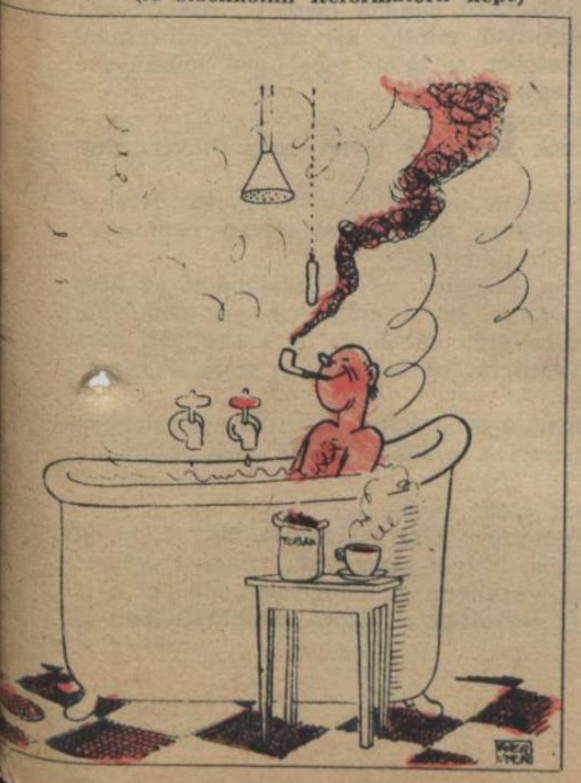

A MAI VILÁGBAN:

— Parancsol egy szivart?...
— Nem, köszönöm...
— Oh, részemről a hálás köszönet...

A CÉL A FONTOS...

— Ujságokat óhajt vásárolni uraságod?...
— Nem, kérem, én olvasni szeretném a lapokat...

A VIDÁM UTASOK:

„Végre túlvagyunk a hegyen!...

TEHERÁNBAN BESZÉLGETNEK:

— Képzeld, Zefir, mi lettünk a világ közepe. Őt földrészen csak rólunk írnak...
— De amíg elhanyagoltak bennünket a hatalmasok, addig volt kenyerünk...

A SZÁLLÍTÓHAJÓ ÁLCÁZÁSA

(Amerikai humor)

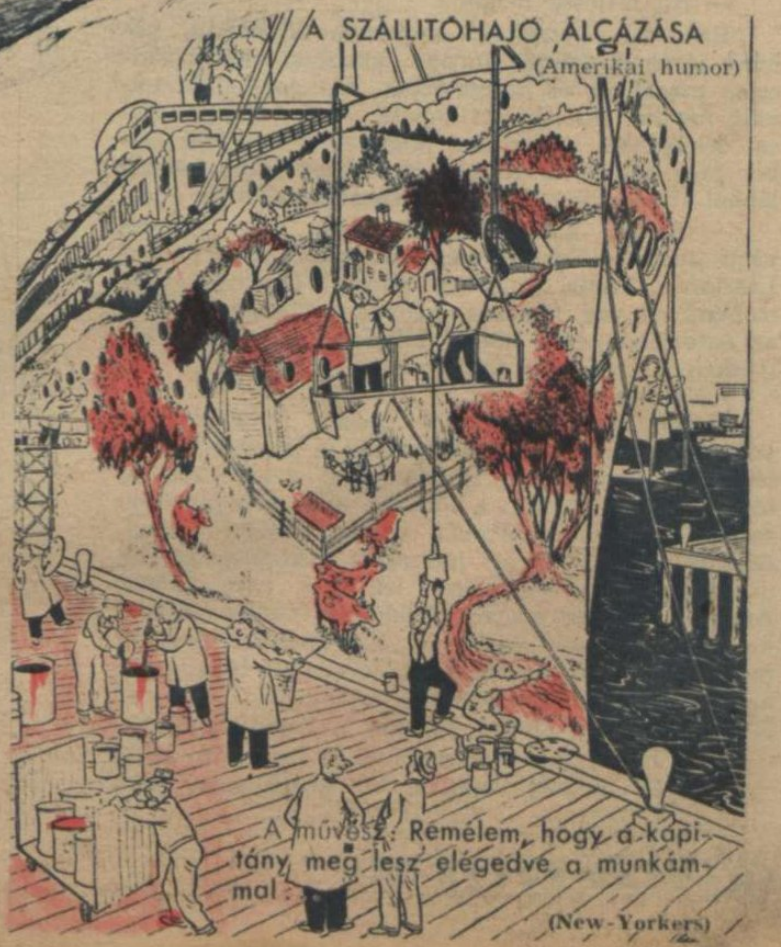

A művész: Remélem, hogy a kapitány meg lesz elégedve a munkámmal.

(New-Yorkers)

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(69.)

Kipirult arccal haladt a gyalogjáró szélén, folytonosan téregetve a tovasietö katonáknak, civileknek. Az utca olyan volt, mintha vásárt tartottak volna a közelben. Máskor egy-egy délelöttön, ugyanabban az órában, csupa megszokott arccal találkozott, s délután is ismerősökre bukkant a forgatagban. Most csupa vadidegen nyüzsgött itt. A külvárosok népe, kopottruhás férfiak, kendős asszonyok, szabadságos katonák, rosszarcú suhancok, akik kihívóan tekintettek minden jobban öltözött férfi és nő után, megjegyzéseket tettek, immel-ámmal tértek ki nekik, vagy egyszerűen lelökték őket a kocsiútra.

— Hát maga? — nyúlt utána egy hang.

Komor Arnold állította meg.

— Az üzletbe megy?

— Oda is, de előbb valamit el kell intéznem.

— Hol volt?

Megmondja neki? Hátha kineveti? Egy pillanatig habozott, de aztán mégis úgy döntött, hogy felvilágosítja, sőt azt is közli vele, mit akar vásárolni. Miért legyen a befektetés egyedül az ő költsége? Elvégre az üzlet számára is fontos, hogy ha valami történik, ne háborgassák őket.

— A nemzeti tanácsban voltam.

— Mi? Nem jól értettem?

— Úgy, ahogy hallja... A nemzeti tanácsban. Fényes Lászlóval beszéltem, meg akartam tudni, mi van a politikában. Forradalom lesz, tudja?

— Andor ezt már rég mondja.

— Ezt nem Andor mondja. Nézze csak, itt álljunk meg.

— Ékszert akar venni?

— Egy szép tárcát veszünk... Aranyat... Fényes Lászlónak...

— Mi?

— Igen. Ajándékba... A bank részéről.

— Megbolondult?

— Csak bízza rám. Jöjjön!

— Nem értem, mi ütött magába, Balassa úr. Egy vagyont akar kidobni, hogy egy vadidegen embert megajándékozzon?

— Vadidegen?

— Hát barátja tán? Soha nem mondta hogy bizalmas viszonyban van azzal az emberrel.

— Nem is voltam.

— Hát akkor mi a fenének ajándékoz neki arany tárcát?

— Ne tettesse magát...

Hangosan beszéltek, majdnem kiabáltak, néhány járókelő feléjük fordult, akadtak, akik kíváncsian megálltak és hallgatóztak. Azt gondolták, tolvajt fogtak, aki ékszert lopott. Juda kipirult arccal felelgetett, ingerülten, hogy ez a szűkfejű ember nem akarja megérteni őt, Komor pedig kézzellábbal tiltakozni próbált a haszontalan kiadás ellen.

— Ember, hát ne ostobáskodjék... — mondta végül Juda. — Nekünk még szükségünk lehet Fényes Lászlóra. Tudja, hogy ez Károlyi legbizalmasabb embere? S van fogalma, hányan nyüzsögnek most az Astoriában ezek körül? Mindenki szaglászik, helyezkedni igyekszik. Csak mi maradjunk el?

— Helyezkedni!

Komor megvetően vont vállat. Ő üzletember volt, aki nem hitt másban, csupán a pénzben, a kötésekben; ultimókban gondolkodott s azt tartotta, többet ér egy jó tipp a tőzsdén, mint a legbefolyásosabb politikus barátsága. Utálta a sógorát, Sándort is, aki örökké ott nyüzsgött a közéleti férfiak uszályában, képviselőségre lesve, s nem értette Andort, aki éles eszével, félelmetes tudásával sokkal többre ment volna a kereskedelmi életben, mint amennyire így valaha is viszi. Mi haszna annak, hogy a Galilei-körben rajonganak érte és Hatvani Lajos cikkeire válaszol a Pesti Naplóban?

— Persze, hogy helyezkedni! — bólintott Juda. — A fazék mellett lenni, a tűz körül, nem rossz dolog. S most olyan világ jön majd, hogy azt nézik elsősorban: ki a megbízható forradalmár. Egy befolyásos barát, aki tűzbe teszi a kezét valakiért, higyje el, nemsokára ér annyit, mintha eddig Krausz Simon azt mondta: jó pénz.

— Nnna... Rólam inkább a Krausz Simon mondja, hogy kóser ember vagyok, mint akárki más azt, hogy a politikai meggyőződésem éppen aktuális.

— Hát én nem vitatkozom tovább. Vagy jön, vagy nem jön. Én a tárcát megveszem...

— Ha kidobni való pénze akad, csak vásároljon, minél súlyosabbat.

— Tehát nem jön velem?

— Nem. Vegye a bank számlájára, én ajándékozom magának azt az összeget, ami rám jut belőle.

— Nem értem, de mindegy. A nagylelkűségét köszönöm, most már csak egyedül vásárolok. De aztán később majd magának tegyen szemrehányást.

— Jó. Vállalom. No, sietek, Isten vele. A bankban találkozunk. De a tárcát megmutatja legalább?

— Meg... — mormolta Juda.

Belépett az üzletbe, egyedül. Vigye az ördög ezt az értetlen embert. Milyen hálátlan! Neki köszönhet alapjában véve mindent, ő csinált belőle embert, tekintélyes bankárt, nélküle most is közönséges tőzsdeügynök lenne, aki a más pénzét szaporítja. No, mindegy...

A csengő halkan, ezüstös hangon megszólalt az ajtó fölött. Régimódi bolt volt ez, kicsit homályos, kicsit dohos szagú, de mégis majdnem mindenki ide jött, aki jól és megbízhatóan akart vásárolni. Az agyonkopott firma alatt, melyet alig lehetett már elolvasni, ott büszkélkedtek az arany betűk, hogy az üzletet 1852-ban alapították. A berendezés még abból az időből maradt: feketére fényezett pultok, metszett üvegű vitrinek, s két karcsú támlájú, zöld bársonnyal bevont karosszék. A bejárattal szemközt óra kegyegett, sárgásra vénült alabástrom oszlopai között lassan és méltósággal lengett a sárgaréz inga.

Az üzlethez hajlott vállú, kopasz, sárgás szakállú kis emberke tartozott. Olyan volt, mintha külön e homályos, kissé penész-szagú helyiséghez tervezték volna öt is. Valahonnét hátulról, a műhelyből csoszogott elő, ha a csengő megszólalt, hosszú fekete selyemköpenyben, fején bojtos sipkával.

Fél szeme volt, csak, a másik helyét letakarta a kötő. Aprókat köhécselt, fürkészve nézte végig, ugyanazzal a pillantással a vevőket, mintha megbecsülné öket, átható tekintete keresztüllátna a szöveten és a pénztárcák bőrén s pontosan meg tudná állapítani: mennyi a pénz a vendégnél.

— Mi tetszik? — szólalt meg síránkozó hangján.

— Jó napot, Kohn bácsi... Meg se ismeri az embert.

— Dehogynem... Ahá, tudom már... Balassa úr. Jó napot, jó napot. Mivel szolgálhatok? Egy szép gyűrűcskét? Karkötőt? Nyakláncot? Van még pár szép darabom... Csak a régi jó kundsaftoknak...

— Nem, köszönöm... Most nem ilyesmit szeretnék.

— Persze! Az ember magára is gondoljon egyszer, nem csak mindig a szép nőkre... Hehehe...

Juda legyintett.

— Hagyja, Kohn bácsi! Nők...

— No, no...

Az öreg huncutul nevetett. Jól emlékezett rá, hogy míg Balassának élt a felesége, nem fordult meg olyan nagyon sűrűn a boltban. Igaz, akkor is jó vevő volt, nem sajnálta a pénzt, szenvedélyesen bámulta a brilliánsokat, tapogatta az arany láncokat, karkötőket, e súlyos zsíros tapintású érceket, arcán az érzéki öröm kifejezésével szinte. Szerette a drágakövet, meg a sápadt aranyat, órákig válogatott, akkor is, amikor rég megállapodott magában a vásárlást illetően, de tettette, hogy habozik, válogat még, csak hogy tovább motozhasson a drágaságok között.

Kohn bácsi gyakran mondta neki:

— Magának, igazgató úr, ékszerésznek kellett volna mennie...

Juda nevetett.

— Nem adtam volna el egyetlen darabot se. Hazavittem volna mindent, hogy magam gyönyörködjem bennük.

— Az ilyen emberből lesz igazi ékszerész... Ma már alig akad a szakmában, aki így gondolkodnék... Pedig a hivatás emberei ilyenek, mint maga, meg én is. Elhiszi, hogy sokszor fájt már a szívem, mikor meg kellett válnom egy-egy különösen szép holmitól?

Bizalmasakká váltak csakhamar, mióta pedig Rozele meghalt, mind sűrűbben látogatta meg a régi üzletet A futó szerelmi kalandokat így hálálta: ékszerrel, egy-egy vékony nyaklánccal, gyűrűvel, olcsóbb karkötővel, melyek azért sokat mutattak. Kohn bácsi ötvösmester is volt, még hozzá egészen ügyes és szép eredeti holmikat készített.

— No, hát mit adjon a Kohn bácsi? — sürgölődött az öreg.

— Egy tárca kéne. Arany. Jó súlyos, szép, elegáns.

— Magunknak?

— Nem. Ajándékba.

— Ajándékba?

Kohn bácsi füttyentett.

— Súlyos, szép tárca? Ajándékba? Hogy nekem nincsenek ilyen barátaim...

Hizelgő, elismerő hangon beszélt, csodálkozva, áradozó hangsúllyal, mintha azt akarta volna mondani, hogy életében se látott még ilyen bőkezű embert. Hiába, egy nábob...

Juda mosolygott.

— Ajándék lesz, de olyan, hogy bőven megfizetik.

— Ahá! Értem... Úgy is kell, egy kis befektetés némely üzlethez, egy kis lekötelezés nem árt.

— Hát tud mutatni?

— Hogyne, hogyne... — buzgólkodott az öreg. — De jobb volna, ha a műhelybe mennénk. Van egy kivételesen szép darabom, ha csakugyan olyat akar venni, amit megcsodál minden szem, akkor azt ajánlhatom...

Előre ment a szűk hátsó ajtó felé, félrelebbentette a függönyt s invitáló mozdulattal intett Judának:

— Tessék csak, tessék...

A kis helyiséget alig világította meg a gyenge villamos lámpa. Olyan szag volt, mint a kovácsműhelyekben, csakhogy itt nem vasat, hanem a fémek királyát tartották a tűzben. Félköralakban ki-

vágott, fényesre koptatott munkaasztal állott a falnál, hozzáerősített bőrköténnyel, oldalt apró olvasztókemence, egy állványon tégelyek, üvegek, szerszámok, hüvelykujjnyi üllő, finom kis kalapácsok hevertek.

A sarokban barna páncélszekrény guggolt.

— No, itt van... — motyogott az öreg, s izgatottan sürgött-forgott vendége körül. — Mindjárt elővesszük őt...

Úgy beszélt a tárcáról, mint egy élőlényről.

Kinyitotta a ravasz zárakat, mögéje búját a szekrény ajtajának s valamit kiemelt. Szarvasbőrbe csavart négyszegletes holmi volt s gyöngéd kézzel hámozta ki takarójából a tenyérnyi tárcát.

— Na? — kérdezte, — hogy tetszik?

Juda elismerően bólintott:

— Gyönyörű...

Valóban, ötvösremek volt, tompán fénylő aranyát, mely lehúzta ujjait, ahogy kezébe vette, cizellált díszítések borították.

— Mennyi ez?

Kohn bácsi gondolkodott, fejét oldalt hajtva, ép szemével a mennyezetet bámulva, mintha onnan akarta volna az árat leolvasni.

Juda meghökkent az összeg hallatára.

— Sok...

— Nem is muszáj megvenni... Drága dolog ez, csak éppen mutatni akartam...

Ez volt az üzleti fogása. Csaknem lebeszélt minden vevőt arról, hogy vásároljon, vagy éppen azt a tárgyat vegye, amit kiválasztott, tetszését megnyerte s e magatartásával még jobban ösztönözte a jámbort. Mert nyilván van valami oka, — gondolták, — hogy nem akar megválni a portékától, amit talán áron alul kínált véletlenül, vagy még többet nyerhet rajta, ha egy gazdagabb ember jelenkezik érte s a vásár rendszerint létrejött, könnyebben és hamarább, mintha alkudozó huzakodásba kezd a vendégével.

— Megvenném, ha kicsit olcsóbb lenne...

— Olcsóbb? Kohn bácsi nem olcsó János, igazgató úr... Jaj, hiszen mit mondom én ezt... Ugyis tudja. De van nekem olcsóbb is, olyan ajándéknak való. Kár lenne ezt idegennek adni. Nem is szívesen bocsátom áruba, becsület szavamra. Ha magának venné, az más... Néha látnám, ha bejön hozzám. Életem legszebb munkája, becsület szavamra, valóságos műremek. No, tegyük el, majd mindjárt keresünk olyan ajándéknak való csinos, mutatós portékát... Jöjjön, igazgató úr...

Csavargatni kezdte a szelencét szarvasbőr takarójába s közben érthetetlen hangon motyogott.

— Ne tegye el, Kohn bácsi, tán csak megegyezhk...

— Ne vegye meg, igazgató úr, — kezdte megint az öreg, — én lebeszélem, ha megengedi... Van odakint egy nagyon szép, nagyon apart ajándéknak való szelencém. Azt vigye inkább.

Juda utánanyult a szelencének.

— No, hadd nézzem még egyszer...

— Kinek lesz? Jó barát? Előkelő úr?

— Igen. Nagyon előkelő...

Majdnem kicsúszott a száján, hogy egy országos hírű embernek, de aztán lenyelte a szót.

— Kéne bele egy monogram is. Az enyém... Vagy várjon csak, még jobb volna, ha egész nevemet belemaratnánk. Tudja, olyan...

— Autogram...

— Az az.

— Lehet. A fedelébe.

— Nem. Belülre inkább, pár szóval.

— Hát mondja a szöveget, beletesszük.

— Mit is kéne?

— Szeretettel... Örök barátsággal... Őszinte hálával... Meleg tisztelettel... — ajánlgatta Kohn bácsi a szokványos választékot, de Juda mindegyikre csak legyintett.

— Azt hiszem, — mondta végül, — legjobb lesz, ha csak dátumot vésünk bele. A mai nap dátumát.

— Azt is lehet...

— Az utolsó ára?

— Mondtam...

— Sok.

— Nem kell megvenni. Ne vegye meg, szavamra, örülnék neki.

Juda elgondolkozott. Mit csináljon? Valami olcsó és jelentéktelen holmival igazán nem érdemes kedveskedni. Olyan ajándékot kapjon Fényes László, amiről soha nem felejti el: ki nyujtotta át. Már nem habozott.

— Elviszem. De holnapra kéne, Kohn bácsi. Legyen benne az autogram és a mai dátum, ne felejtse el.

—Dehogy felejtem...

Juda elővette a pénztárcáját és nagy kék ezerkoronásokat olvasott le a fekete pultra.

Beszélgetett még néhány percig az öreggel, aki aggodalmasan panaszkodott, hogy mindenféle rossz híreket hall, aztán elbúcsúzott.

— Holnap délelőtt érte jövök, — szólt vissza még az ajtóból is, melynek vékonyhangú kis csengője megint szorgalmasan pergett.

Hó esett, s vad szél fújt, mely szeszélyesen kavarta a könnyű, fehér pelyheket. Bolond idő... Október közepén havazik. Mi lesz majd a télen? Kabátjára, kalapja szélére, vállára hullott a hó, s ott meg is maradt, de a gyalogjáró aszfaltján és a kocsiút kövén mindjárt elolvadt, nyálkásan, csúszósan terítve be mindent. Meleg gesztenyeillatot érzett. A sarkon sütötték. Odament, hogy vásároljon belőle a gyereknek.

Ma egész nap nem is gondolt a fiára, aki otthon a cseléd gondjaira bízva játszogatott. Most egyszerre forró vágyakozás fogta el, hogy karjaiba emelje és magához ölelve beszélgessen hozzá. Már szépen megértett mindent, maga is gügyögött, komoly ábrázattal, s gyakran valósággal úgy viselkedett, mint a felnőttek.

Érte kell most már dolgozni. Rossz világba született bele, ki tudja, mit hoz a jövő. Felfordulás, zűrzavar, bizonytalanság... Forradalom... Egye meg a fene

Most felmegy, kicsit eljátszik a fiúval, aztán átszalad a bankba. A munkát azért nem lehet abbahagyni, az üzletek nem várnak, azért mert forradalom lesz, a pénznek mozognia kell.

Most is mellékutcákon vágott át, s messziről hallgatta a tömeg kiáltozását. Hát már mindig így lesz ez? Nem dolgoznak az emberek? A forradalom úgy kezdődik, hogy a kereskedő bezárja az üzletet, az iparos leteszi a szerszámot és napszámra az utcán csavarogva kiáltozik? Persze... A rend szoros kötelékei felbomlanak, mindenki azt várja, hogy sorsa jobbra fordul, s hogy nem kell többé húznia az igát, melyet másoknak akasztanak a nyakába. Az emberek nem szeretnek dolgozni, s talán igazuk is van. Azt mondják: a munka nemesít. Juda ez öreg bölcsességre gondolva elmosolyodott. Andor mondta vajjon, vagy olvasta valahol, nem emlékezett már rá, hogy ellenkezőleg: a munka az egyetlen emberi tevékenység, ami képes megalázni méltóságunkat. Az igazán előkelő teremtmények nem is dolgoznak, az oroszlán például semmit se csinál, vagy legfeljebb vadászik, s miután jóllakott, elégedetten dől le szunyókálni. Csak az ember dolgozik s azok az állatok vele együtt, melyeket megszelidített. Hülye sors, valóban... Borzasztó lehet egy életen keresztül talpat szegezni, kabátot varrni, földet művelni, vagy utcát söpörni... Ő is dolgozik, igaz, de az más. A pénzzel való munka olyan, mint a művészi alkotás: gyönyörködteti művelőjét és nemes izgalommal tölti ki életét. S nincsen két egyforma üzlet például...

— Bocsánat...

Nekiütközött valakinek s riadtan kapott észbe nyers morgására.

Egy katona volt. Borostás arca, kopott, sáros köpenye, az oldalán tömötten lógó sárga kenyérzsák mutatta, hogy szabadságra igyekezhetik, még pedig messziről. Szemeiben a végső fáradtság homályos tekintete volt, lassan, kényszeredetten mozgott, s Judára is úgy tekintett, mintha nem látná egészen tisztán.

— Bocsánat... — mondta még egyszer.

— Nézzen körül. Mit lökdösi az embert, a rosseb álljon bele. Nem fér el a járdán?

— Nem akarattal történt, kérem...

— Még csak az kéne, hogy akarattal taszigáljon!

Megemelte kalapját és tovább sietett. Még jobban megdühödik és valami ostobaságot csinál... Ez is milyen kellemetlen... Az ember az utcára se mer kimenni maholnap, mert bicskát szúrnak bele, vagy egy golyót kap a fejébe. Te jó Isten, mi lesz, ha az a sok katona, aki a harctéren van, egy napon mind hazaözönlik! Azok négy évig lövöldöztek, verekedtek, s az itthonmaradottakat gyűlölték, tán magukban arra is gondoltak: majd megbosszulják a sérelmet, amit szenvedtek. Még ha győzelem lett volna... De forradalom lesz, s az vérrel jár. Fényes László se mert megesküdni, hogy nem lesz vérengzés...

A kapuban önkénytelenül megállt, csaknem öntudatlanul. Sóhajtott, hogy baj nélkül ért haza, s nekivágott a lépcsőknek.

Nem maradt sokáig otthon, csakugyan egy ölelésre szorította magához a gyermeket, átadta neki a még meleg és jószagú gesztenyét, s már ment is.

(Folytatjuk.)

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 14 P, félévre 7 P, negyedévre 3·60 P. Egyes szám ára 30 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. mélynyomó-körforgógépein. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

BUDAPESTI ALKONYAT

(Kozák Lajos felvételei)